

**PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN
LAUSUNTO 52/2010 vp**

**Hallituksen esitys kuvaohjelmalainsäädännön
uudistamiseksi**

Sivistysvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä lokakuuta 2010 lähettäessään hallituksen esityksen kuvaohjelmalainsäädännön uudistamiseksi (HE 190/2010 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi sivistysvaliokuntaan samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto sivistysvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Tuula Lybeck, opetus- ja kulttuuriministeriö
- lainsäädäntöneuvos Camilla Busck-Nielsen, oikeusministeriö
- oikeustieteen lisensiaatti Mikael Koillinen
- professori Olli Mäenpää.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- professori Mikael Hidén
- professori Liisa Nieminen
- tutkijatohtori, varatuomari Päivi Tiilikka.
- professori Veli-Pekka Viljanen.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi kuvaohjelmalaki. Lailla säänneltäisiin kuvaohjelmien tarjoamisrajoituksista lasten suojelemiseksi. Laki korvaisi kuvaohjelmien tarkastamisesta vuonna 2000 annetun lain.

Nykymuotoisesta kuvaohjelmien ennakkotarkastuksesta luovuttaisiin. Ikärajajärjestelmä säilyisi. Kuvaohjelmien ikärajojen luokittelu siirrettäisiin pääosin kuvaohjelma-alalla työskentelevien henkilöiden tehtäväksi. Näiden tulisi olla viranomaisen hyväksymiä itsenäisiä ja riippumattomia kuvaohjelmaluokittelijoita. Suomessa tarjottavat kuvaohjelmat luokiteltaisiin yhdenmukaisin perustein. Luokittelu koskisi kaikenlaisia kuvaohjelmia eli elokuvia, televisio-ohjelmia ja pelejä sekä kaikkia kuvaohjelman

tarjoamisen tapoja eli elokuvateatteriesityksiä, tallennelevitystä, televisiolähettyksiä ja esimerkiksi internetissä saatavilla olevia tilausohjelmalveluja.

Kuvaohjelmat olisi luokiteltava tarjottaviksi kaikenikäisille taikka niille tulisi luokitella 7, 12, 16 tai 18 vuoden ikäraja tai antaa luokittelematta 18 vuoden ikäraja. Luokiteltuihin ohjelmiin olisi lisättävä ohjelman sisältöä kuvaava symboli. Luokittelusta vapautettaisiin eräät kuvaohjelmat sisältönsä, valmistustarkoituksensa tai erillisen luvan perusteella. Kuvaohjelmien, joilla olisi ikäraja 18, tarjoaminen alaikäisille olisi kielletty. Tarjoajien olisi lisäksi huolehdittava tarkoituksenmukaisista toimenpiteistä, joilla varmistettaisiin, etteivät luokitellut kuvaoh-

jelmat olisi ikärajaa nuorempien lasten katselta-
vina.

Valtion elokuvatarkastamo muuttuisi Media-
kasvatus- ja kuvaohjelmakeskukseksi. Keskus
huolehtisi uuden lainsäädännön viranomais-
tehtävistä. Televisiotoimintaa koskevia lasten
suojelemiseen liittyviä valvontatehtäviä siirtyisi
Viestintävirastolta Mediakasvatus- ja kuvaohjel-
makeskukselle.

Televisio- ja radiotoiminnasta annettua lakia
muutettaisiin lapsen kehitykselle haitallisten oh-
jelmien lähettämisen sääntelyn osalta. Rikosla-
kiin ehdotetaan tehtäväksi uudistuksen edellyt-
tämät muutokset.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päi-
vänä tammikuuta 2012.

Hallituksen esityksen säätämisyjärjestysperus-
teluissa käsitellään perustuslain 12 §:n 1 mo-

mentin kvalifioitua lakivarausta, jonka mukaan
lailla voidaan säätää kuvaohjelmia koskevia las-
ten suojelemiseksi välttämättömiä rajoituksia.
Perusteluissa tarkastellaan myös perustuslain
124 §:ssä säänneltyä julkisen hallintotehtävän
antamista yksityiselle sekä otetaan esille 1. la-
kiehdotukseen sisältyvä valvontamaksusääntely
perustuslain 81 §:n kannalta. Hallitus katsoo,
että lakiehdotukset ovat sopusoinnussa perustus-
lain kanssa ja että ne voitaisiin hyväksyä tavalli-
sen lain säätämisyjärjestyksessä. Koska ehdotus-
sessa käsitellään edellä mainittuihin perustus-
lain pykäliin liittyviä tulkintakysymyksiä, halli-
tuksen mukaan olisi suotavaa, että esitys saate-
taan eduskunnan perustuslakivaliokunnan käsi-
teltäväksi.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Sananvapaus

Yleistä

Sananvapaus on turvattu perusoikeutena perus-
tuslain 12 §:n 1 momentissa. Sananvapauteen si-
sältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa
tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään
ennakolta estämättä. Julkistamisella tarkoitetaan
kaikenlaista viestien julkaisemista, levittä-
mistä ja välittämistä. Säännöksestä ilmeneviä
sananvapauden ulottuvuuksia ei tulekaan tulkita
liian kapeasti. Säännöksen tarkoituksena on
kieltää sekä perinteinen viestien ennakkotarkas-
tus että muut ennakkollista estettä merkitsevät
puuttumiset sananvapauteen (ks. HE 309/1993
vp, s. 57).

Sananvapaussäännökseen sisältyy kuitenkin
ns. kvalifioitu lakivaraus, jonka mukaan lailla
voidaan säätää kuvaohjelmia koskevia lasten
suojelemiseksi välttämättömiä rajoituksia. Pe-
rusoikeusuudistuksen esitöiden mukaan valtuu-
den nojalla on mahdollista jatkaa nykyistä elo-

kuvien ja muiden kuvaohjelmien levittämisen
ikärajoihin perustuvaa rajoituskäytäntöä. Mah-
dollisuus ennakkolliseen rajoitukseen koskee lä-
hinnä raaistavia väkivaltakuvauksia (HE
309/1993 vp, s. 57). Tämä perustelulausuma ei
kuitenkaan ollut tarkoitettu tyhjentäväksi ku-
vaukseksi hyväksyttävistä rajoituksista, vaan
ratkaisevaa perustuslain kannalta on, perustuvat-
ko rajoitukset lasten suojelemisen tarkoituk-
seen. Hallituksen esitykseen sisältyvä 1. lakiehd-
dotus kattaakin lasten kehitykselle haitalliset ku-
vaohjelmat tätä laajemmin. Lakiehdotuksen
15 §:n mukaan tällaisena pidetään kuvaohjel-
maa, joka väkivaltaisuutensa tai seksuaalisen si-
sältönsä vuoksi tai ahdistusta aiheuttamalla tai
muulla näihin rinnastettavalla tavalla on omiaan
vaikuttamaan haitallisesti lapsen kehitykseen.
Luettelon viimeinen kohta on jokseenkin avoin.
Hallituksen esityksen perustelujen mukaan
(s. 36) kuvaohjelmaluokittelijalle on kuitenkin
syytä jättää tietty tapauskohtainen harkintaval-
ta, koska laissa ei ole mahdollista luetella tyh-
jentävästi kaikkia lapsen kehitykselle haitalli-
siksi arvioitavia sisältöjä. Kohta kattaa esimer-
kiksi kuvaohjelmat, joissa kannustetaan itsetu-

hoisuuteen esittämällä se hyväksyttäväksi ratkaisuvaihtoehdoksi lapsen ongelmiin. Säännös ei ole alaikäisten sananvapauden kannalta ongelmallinen, kun ottaa lisäksi huomioon, että se vastaa eräin sanonnallisin tarkistuksin voimassa olevan kuvaohjelmien tarkastamisesta annetun lain (775/2000) 7 §:n 1 momenttia, joka säädettiin perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (ks. PeVL 14/2000 vp, s. 2/II).

Kuvaohjelmien luokittelujärjestelmän laajuus

Jos kuvaohjelma edellä mainittujen kriteerien valossa katsotaan haitalliseksi lapsen kehitykselle, sille on ohjelman sisällön mukaan luokiteltava 7, 12, 16 tai 18 vuoden ikäraja ja annettava ohjelman sisältöä kuvaava symboli. Lakiehdotus on kuitenkin ongelmallinen perustuslain 12 §:n 1 momentin kannalta sikäli, että se vaikuttaa (ks. esim. 1. lakiehdotuksen 5 §) saattavan luokittelujärjestelmän piiriin lähtökohtaisesti kaikki kuvaohjelmat, toisin sanoen myös sellaiset, joita ei ole tarkoitukseen esittää muille kuin täysi-ikäisille. Tämä poikkeaa voimassa olevasta laista, jonka mukaan Valtion elokuvataarkastamo tarkastaa vain sellaiset kuvaohjelmat, joita halutaan esittää alle 18-vuotiaille. Muista kuvaohjelmista on tarkastusviranomaiselle tehtävä vain ilmoitus. Voimassa olevaa lakia säädettäessä hallituksen esityksessä nimenomaan huomautettiin siitä, että täysi-ikäisille tarkoitettujen kuvaohjelmien esittämisen ja levittämisen vapauttaminen ennakkotarkastusvelvollisuuden piiristä saattoi lainsäädännön vastaamaan tuolloisen hallitusmuodon 10 §:n säännöstä (ks. HE 2/2000 vp, s. 26). Tähän viitaten valiokunta katsoo, että jos kuvaohjelma on tarkoitettu tarjottavaksi vain täysi-ikäisille, tarjoajan on tehtävä ohjelmaan ilman luokittelua tätä osoittavat asianmukaiset merkinnät. Tätä koskeva säännös tulee ottaa lakiin.

Kuvaohjelmaluokittelujärjestelmän luonne

Hallituksen esityksen perusteella piirtyy varsin hämärä kuva siitä, millaista kuvaohjelmien valvontajärjestelmää ehdotetulla uudistuksella lopultakin tavoitellaan. Selvää on vain, että Valtion elokuvataarkastamo on tarkoitus lakkauttaa.

Sen sijaan epäselväksi jää, onko tarkoituksena perustaa uusi ja itsenäinen kuvaohjelmaluokittelijoiden ammattikunta vai onko lasten kehitykselle haitallisten kuvaohjelmien valvonnalle tarkoituksena rakentaa kuvaohjelma-alan omavalvonnalle rakentuva järjestelmä. Hallituksen esityksestä löytyy molempiin suuntiin viittaavia ai-neksia.

Itsenäisen ammattikunnan suuntaan viittaa ennen kaikkea 1. lakiehdotuksen 14 §, jonka 1 momentin mukaan kuvaohjelmaluokittelijan ja 12 §:ssä tarkoitetun Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen palveluksessa olevan viranhaltijan on tehtävä luokittelu itsenäisesti ja riippumattomasti. Samanlainen käsitys syntyy siitä pitkäköstä selostuksesta, joka esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa on esitetty perustuslain 124 §:stä. Siellä todetaan esimerkiksi (s. 52), että luokittelu "siirrettäisiin viranomaisen hyväksymille itsenäisille ja riippumattomille kuvaohjelmaluokittelijoille, jotka käytännössä toimisivat pääosin yksityisten yritysten palveluksessa". Niin ikään yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 34) todetaan kuvaohjelmaluokittelijan voivan toimia "esimerkiksi yksityisenä elinkeinonharjoittajana tai yksityisoikeudellisen yhteisön palveluksessa". Jos lakiehdotus nojautuisi perustuslain 124 §:ään, olisi siinä tullut huolehtia riittävästä oikeusturvajärjestelyistä.

Epäily omavalvontajärjestelmän varaan rakentuvasta ratkaisusta kuitenkin herää, kun esityksen taloudellisissa vaikutuksissa (s. 19) todetaan kuvaohjelmien tarjoajille kustannuksia syntyvän "esimerkiksi luokitteluja toteuttavan henkilökunnan palkkakuluista". Samankaltaista tekstiä on perusteluissa myöhemminkin (s. 51), kun todetaan vastuun kuvaohjelmien luokittelusta olevan "jatkossa pääosin toimialalla itsellään" tai (s. 53) luokittelutehtävä siirrettävän kuvaohjelma-alalla toimiville yhteisöille.

Opetus- ja kulttuuriministeriöstä saadun lisäselvityksen mukaan tarkoitus onkin ollut, että kuvaohjelmaluokittelijat toimivat pääosin ohjelmantarjoajien palveluksessa. Valiokunta pitää selvänä, että tällaisessa asetelmassa 1. lakiehdotuksen 14 §:ssä tarkoitettu riippumattomuus jää kuvitteelliseksi. Riippumattomuutta ei välttä-

mättä takaa vielä sekään, vaikka kuvaohjelma-
luokittelija toimisi itsenäisenä elinkeinonhar-
joittajana, jos tämän liikevaihto kokonaisuudes-
saan tai ainakin erittäin huomattavalta osaltaan
muodostuisi yhden kuvaohjelman tarjoajan oh-
jelmien luokittelusta.

Edellä sanottu huomioon ottaen myös itse la-
kiehdotuksesta tulisi suoraan ilmetä lainsäätä-
jän tarkoituksena olevan, että alan toimijat itse
suorittavat luokittelun. Tällaisesta autonomiasta
valiokunta katsoo puolestaan seuraavan, että
sääntelyä tulisi huomattavasti täydentää vahvis-
tamalla olennaisesti Mediakasvatus- ja kuvaoh-
jelmakeskuksen valvontamahdollisuuksia. Täl-
löin ratkaistaviksi tulisivat esimerkiksi kysy-
mykset siitä, voiko kuka tahansa tehdä keskukselle
ilmoituksen mielestään virheellisestä luokittelusta
ja onko hän tällöin oikeutettu saamaan asiassa
valituskelpoisen hallintopäätöksen. Nyt 1. lakiehdotuksen
20 §:ssä on vain suhteellisen epämääräinen säännös
"yleisöpalautteesta". Pohdittavaksi tulisi myös, asetettaisiinko
ilmoituksen tekemiselle jokin määräaika ja säädettäisiinkö
ilmoituksen tekemiselle joitakin edellytyksiä vahingoittamistarkoituksessa
tehtyjen ilmoitusten estämiseksi. Lisäksi valiokunnan mielestä
tulisi silloin harkita, tulisikö kuvaohjelmaluokittelijan riippumattomuutta
Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskukselle annettava mahdollisuus
tietyin edellytyksin peruuttaa kuvaohjelmaluokittelijaksi hyväksyminen,
jos luokittelijan arvioita on esimerkiksi tietyn ajan kuluessa jouduttu
varsin usein muuttamaan.

Yksittäisiä ehdotettuun järjestelmään liittyviä muita avoimia kysymyksiä
ovat ensinnäkin se, onko jokaisella oikeus saada kuvaohjelma luokitelluksi,
samoin kuin se, millä tavoin Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus hankkii
esityksen perusteluissa (s. 34) mainitut tiedot henkilön syyllistymisestä
sellaiseen rikokseen, joka osoittaa hänet sopimattomaksi toimimaan
kuvaohjelmaluokittelijana.

Valvontamaksu

Hallituksen esityksen 1. lakiehdotuksen 26 §:n mukaan kuvaohjelmien tarjoamisen valvonnasta

aiheutuvien kustannusten kattamiseksi peritään Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskukselle valvontamaksu. Kuten hallituksen esityksen perusteluista (s. 41—42) käy ilmi, maksulla on tarkoitus kattaa yleisesti lakisääteisten viranomais-tehtävien kustannuksia. Näin ollen tällaisia maksuja ei voida enää pitää perustuslain 81 §:n 2 momentissa tarkoitetuille valtion maksuille ominaisina korvauksina tai vastikkeina yksilöidystä julkisen vallan palveluista tai muista vastaavista suoritteista (ks. esim. PeVL 48/2010 vp, s. 8/I, PeVL 47/2005 vp, s. 3/II ja PeVL 36/2005 vp, s. 2/II). Perustuslakivaliokunnan käytännössä on katsottu, että mitä suuremmaksi ero maksun ja etenkin julkisoikeudelliseen tehtävään liittyvän suoritteen tuottamisesta aiheutuvien kustannusten välillä kasvaa, sitä lähempänä on pitää suoritusta valtiosääntöoikeudellisenä verona. Merkittävää voi myös olla, onko asianomaisen suoritteen vastaanottaminen vapaaehtoista vai pakollista. Veron suuntaan viittaa, jos suoritusvelvollisuuden aiheuttamista suoritteista ei voi kieltäytyä ja velvollisuus koskee suoraan lain nojalla tietyt tunnusmerkit täyttäviä oikeussubjekteja (PeVL 48/2010 vp, s. 8/I, PeVL 12/2005 vp, s. 3/I ja PeVL 46/2004 vp, s. 3/I). Edellä mainittujen kriteerien perusteella valiokunta pitää selvänä, että valvontamaksu on vero.

Ehdotettua sääntelyä on siksi arvioitava perustuslain 81 §:n 1 momentin kannalta. Valtion verosta säädetään sen mukaan lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Verolaista tulee perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaan ilmetä yksiselitteisesti verovelvollisuuden piiri. Lain säännösten tulee olla myös sillä tavoin tarkkoja, että lakia soveltavien viranomaisten harkinta veroa määrättäessä on sidottua (ks. esim. PeVL 48/2010 vp, s. 8, PeVL 37/2009 vp, s. 2/II ja PeVL 67/2002 vp, s. 3/II).

Valvontamaksun suuruudesta säädetään tarkoin ehdotetussa 27 §:ssä ja muutoksenhausta sen määräämiseen 30 §:ssä. Valvontamaksua koskevat säännökset täyttävät perustuslain 81 §:n 1 momentin vaatimukset eivätkä muodos-

tu valtiosääntöoikeudellisesti ongelmallisiksi. Maksurasituksesta valiokunta on jo aiemmin todennut myös sen perustuslain 12 §:stä johtuvan lähtökohdan, ettei maksu suuruutensa vuoksi saa muodostua esteeksi sananvapauden käyttämiselle (ks. PeVL 14/2000 vp, s. 4/I). Valiokunnan mielestä valvontamaksu täyttää tämän edellytyksen kaikissa laissa säädetyissä maksuluokissa.

Valtion elokuvatarkastamon henkilöstön asema

Hallituksen esitykseen sisältyvän 2. lakiehdotuksen 9 §:n 3 momentiksi sijoitetun siirtymäsäännöksen mukaan Valtion elokuvatarkastamo "muuttuu" Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskukseksi. Valiokunnan mielestä sääntely on yksilön oikeusaseman kannalta puutteellista sikäli, että siitä ei käy lainkaan ilmi, mitä tapahtuu Valtion elokuvatarkastamon palveluksessa nykyisin olevalle henkilöstölle.

Vasta hallituksen esityksen perusteluista (s. 49) käy ilmi, että Valtion elokuvatarkastamon henkilöstö jatkaa Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen palveluksessa. Määräaikainen henkilöstö jatkaa määräaikaisen palvelusuhteen ajan. Keskuksen henkilöstön palvelusuhteen ehdot määräytyvät valtion heitä koskevien yleisten virkaehtosopimusten sekä Valtion elokuvatarkastamon palkkausjärjestelmää koskevan tarkentavan virkaehtosopimuksen mukaisesti.

Koska siirtyvien virkamiesten taloudellisiin etuuksiin ei puututa, sääntely ei ole ongelmallista perustuslain 15 §:ssä turvatun omaisuuden suojan kannalta (vrt. PeVL 35/2006 vp, s. 3/I). Sääntely on kuitenkin tarpeen sisällyttää lakiin.

Rangaistussääntely

Hallituksen esityksen 4. lakiehdotuksen mukaan rikoslain 17 luvun 17 §:ssä rangaistavaksi säädetyn väkivaltakuvauksen levittämisen soveltamisala laajenisi, koska siitä poistettaisiin säännös, jonka mukaan kriminalisointisäännöstä ei sovellettaisi, jos elokuvan tai tallenteen sisältämä esitys on tarkastettu ja hyväksytty esitettä-

väksi tai levitettäväksi voimassa olevan kuvaohjelman mukaisesti taikka jos valmistajalla tai maahantuojalla on ollut tarkoitus toimittaa tallenne tarkastettavaksi. Tätä poistoa perustellaan hallituksen esityksessä sillä, että vastuu ohjelmien luokittelusta olisi jatkossa pääosin toimialalla itsellään.

Valiokunta huomauttaa, että esillä oleva kysymys liittyy edellä todettuun epäselvyyteen sen suhteen, onko jokaisella oikeus saada kuvaohjelma Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen luokiteltavaksi. Valiokunnan mielestä on kohtuutonta, jos henkilöllä ei ole mahdollisuutta varmistua tarjoamansa kuvaohjelman sisällön laillisuudesta.

Yhteenveto

Kuten valiokunta on edellä todennut, nyt käsillä olevan hallituksen esityksen lakiehdotukset rakentuvat säädösmuotoiluiltaan sellaisen ratkaisun varaan, jota ehdotusta laadittaessa ei ole selvästikään tarkoitettu. Siksi perustuslakivaliokunta ei voi esittää lakiehdotuksista kattavaa valtiosääntöoikeudellista arviota. Toisaalta perustuslakivaliokunnalla ei myöskään ole tässä yhteydessä eikä muutoinkaan mahdollisuutta itse ryhtyä hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten aineellisen sisällön laajahkoon tarkistamiseen (vrt. PeVL 27/1998 vp ja PeVL 27a/1998 vp).

Perustuslakivaliokunta kiinnittää kuitenkin sivistysvaliokunnan huomiota siihen, että sen on aiemmin mainituista syistä 1. lakiehdotuksen jatkokäsittelyssä syytä harkita kyseisen lakiehdotuksen täydentämistä ainakin seuraavilla seikoilla:

- luokittelujärjestelmän laajuutta tarkistetaan edellä esitetyin tavoin;
- luokittelujärjestelmä säädetään laissa selkeästi perustumaan kuvaohjelman tarjoajien itsensä suorittamaan luokitteluun;
- kuvaohjelmaluokittelijan tosiasiallinen riippumattomuus turvataan;
- Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen valvontamahdollisuuksia vahvistetaan esimerkiksi niin, että sille annetaan toimivalta pe-

ruuttaa kuvaohjelmaluokittelijaksi hyväksyminen, jos luokittelijan luokitusta on tietyn ajan kuluessa jouduttu varsin usein muuttamaan;

— jokaiselle annetaan oikeus tehdä Media-
kasvatus- ja kuvaohjelmakeskukselle ilmoitus
virheelliseksi katsomastaan luokittelusta ja saa-
da siitä valituskelpoinen hallintopäätös;

— ilmoitukselle asetetaan tarpeelliseksi kat-
sottavat aikarajat ja aineelliset rajoitukset;

— annetaan jokaiselle oikeus saada kuvaoh-
jelma Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuk-
sen luokittelemaksi; ja

— ratkaistaan säädösperusteisesti kysymys
Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen oi-
keudesta saada tiedot sellaisista tuomioista, jot-
ka hallituksen esityksen perustelujen mukaan te-
kevät henkilön sopimattomaksi toimimaan kuva-
ohjelmaluokittelijana.

Lausunto

Lausuntonaan perustuslakivaliokunta esittää,

*että lakiehdotukset voidaan käsitellä ta-
vallisen lain säätämisjärjestyksessä.*

Helsingissä 20 päivänä tammikuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Kimmo Sasi /kok
vpj. Jacob Söderman /sd
jäsen. Tuomo Hänninen /kesk
Ulla Karvo /kok
Esko Kiviranta /kesk
Elisabeth Naucmér /r
Ville Niinistö /vihr

Mikaela Nylander /r
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Tuula Peltonen /sd
Veijo Puhjo /vas
Tuulikki Ukkola /kok
Ilkka Viljanen /kok
vjäs. Johannes Koskinen /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Risto Eerola.